

عنوان مقاله:

رویکرد مناسب شناخت تاریخ معماری

(مقاله حاضر برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد نگارنده، آذین احتشامی است)

آذین احتشامی، محمودرضا ثقفی، محمدرضا رحیمزاده

۱- آذین احتشامی، کارشناسی ارشد مطالعات معماری ایران از دانشگاه هنر اصفهان، Azin.ehteshami68@gmail.com

۲- محمودرضا ثقفی، استادیار دانشگاه هنر اصفهان، mrsaghafi@gmail.com

۳- محمدرضا رحیمزاده، استادیار دانشگاه هنر m.rahimzadeh@art.ac.ir

چکیده

همواره در طول تاریخ مدون معماری، صاحب نظران این حوزه نظریات و رویکردهای متفاوتی در خصوص تعریف مفاهیم «تاریخ» و «تاریخ معماری» داشته‌اند. بررسی این نظریات که گاه متناقض و گاه مشابه یکدیگرند این پرسش را در ذهن مخاطبان حوزه تاریخ معماری برمی‌انگیزد که آیا رویکرد یا تعریفی جامع در میان رویکردهای موجود از تاریخ معماری وجود دارد یا خیر؟ و اگر پاسخ مثبت است این رویکرد کدام است و چه ویژگی‌هایی دارد؟

مقاله حاضر که پژوهشی کیفی از نوع توصیفی - تحلیلی است با انگیزه پاسخ‌گویی به همین پرسش سامان یافته است و با روش گردآوری و تفسیر و تحلیل داده‌ها انجام گرفته است. این مقاله سه بخش اصلی دارد. بخش اول به باز تعریف مفهوم «تاریخ» و فواید و کاربردهای علم تاریخ پرداخته شده است. بخش دوم به بررسی مفهوم «تاریخ معماری» و کنکاش در مهم‌ترین نظریات مطرح شده در مورد این مفهوم اختصاص دارد. بر پایه همین بررسی‌ها، «رویکرد تاریخ فرهنگی» به عنوان جامع‌ترین رویکرد در تعریف تاریخ معماری معرفی و تبیین می‌گردد. بخش سوم که در واقع مکمل توضیحات بخش دوم است به تشریح مؤلفه‌های فهم تاریخی معماری بر مبنای نظریه تاریخ فرهنگی اختصاص دارد و روشن می‌کند که رویکرد تاریخ فرهنگی رویکردی است که «فهم تاریخی معماری» را به مثابه فهم جامع معماری و تاریخ آن عرضه می‌دارد.

واژه‌های کلیدی: تاریخ، تاریخ معماری، فهم تاریخی معماری، تاریخ فرهنگی.

۱- نگاهی به تاریخ و مفهوم آن

۱-۱- چیستی تاریخ

تاریخ چیست؟ به چه می‌پردازد و موضوع آن چیست؟ چگونه به پیش می‌رود و برای چیست؟ همه پرسش‌هایی‌اند که تا حدودی صاحب نظران از جنبه‌های گوناگون به آنها پاسخ داده‌اند. گرچه پراکندگی آرا در این زمینه نسبتاً زیاد است ولی با اندکی تعمق در آنها می‌توان وجوه اشتراکی یافت یا حداقل اهم این آرا را یافت و تبیین کرد. در این بخش برآنیم تا به عنوان مدخل بحث، در حوزه تاریخ، و فواید آن و نیز غایت و هدف آن سخن بگوئیم و در راستای هدف این پژوهش برخی مفاهیم در این حوزه را بیشتر روشن کنیم.

چیستی تاریخ در ذهن اندیشمندان از دیرباز محل اختلاف بوده است و این خود نشان می‌دهد که از قرن‌ها پیش، این پرسش در ذهن بشر وجود داشته که تاریخ چیست. از میان قدما شاید مهم‌ترین نظر در خصوص تاریخ، نظر ارسطو باشد. چکیده نظر